

Spletitosti jednoho dne

Jednodenní novela hovorů s matkou

★★★★★

Bianca Bellová, překladatelka a tlumočnice, si profesi spisovatelky osvojila v roce 2009, kdy jí vyšel *Sentimentální román*, po kterém následovala novela *Mrtvý muž* (2011). K tomu, aby napsala o dni, ve kterém se nestane nic a zároveň všechno, jí stačilo sto čtyřicet stran a dvě hlavní postavy nejnovějšího textu *Celý den se nic nestane*.

Je obyčejný den Marty a Loly — matky a dcery. Marta odchází do hotelu, kde pracuje jako recepční, zatímco šestnáctiletá Lola doma analyzuje sama sebe. V hotelovém salonku právě probíhá kar, a aby to nebylo tak depresivní, o pár pater výš je nějaký problém s psychicky nevyrovnanou indicou nevěstou, která odmítá opustit pokoj. A zatímco Marta statečně bojuje na obou frontách, Lola odstraňuje krabici se sexuálními pomůckami z bytu jejich bývalého nájemníka a později se nečekaně sbližuje s klukem odvedle. Mezi těmito pevnými body příběhu se účastníme několika dějových a časových odboček, ve kterých odkrýváme minulost obou žen. Na konci knihy tak třeba víme, že Lola je dcera jistého Esterházyho, který Martu beze slova před několika lety opustil. Prostě po jedné hádce

odešel z bytu a už o něm ani jedna neslyšela. A tak Marta denně kontroluje zprávy černé kroniky v naději, že (ne)narazí na jeho jméno. Mezitím je ve vzpomínkách celý vztah rekonstruován. Loliny myšlenky nám poskytnou menší, avšak o to významnější střípky života průměrného pubertáka přehlíženého učiteli i spolužáky, neschopného se zamilovat, ba naopak proplouvajícího vztahy výhradně sexuálními, nikoli emocionálními.

Bellová nesystematicky odsakuje od příběhu, nicméně ten je tak „všední“ a vystačí si s několika běžnými situacemi, že není, kde se ztratit. Navíc tím vytváří jakousi iluzi složité knihy, která se s posledními stránkami, jak se příběh uzavírá, rozplývá.

Pokud se Bellová řídí pravidlem „Když lze něco popsat v jednom odstavci, tak o tom nemá smysl psát kapitolu“, tak svou metodu dovedla k vrcholu právě v tomto textu. Žádná věta zde není navíc, nic zbytečně nerozepisuje, nepatlá se ani ve štěstí, ani v traumatech postav.

Jakýmsi středobodem celé knihy a potažmo i životů Marty a Loly je tady podivná postavička s exotickým jménem. Esterházy byl, je a bude, a zatímco příběhy jeho partnerky a dcery se rozvíjejí několika směry, on jimi téměř nezúčastněně proplouvá. Někteří kritici si vykládají jeho přítomnost a zároveň absenci za jakési čekání na Godota, protože si zřejmě celou knihu kladli otázku, kde Esterházy je a co se stane, až přijde. Někdo by také dokonce mohl zpochybňovat jeho samotnou existenci. Nicméně tato postava je jen jakýmsi pojítkem jednotlivých situací, iniciátorem úvah a retrospektivních ohlédnutí. Stejně

jako události samotného dne, i on je jasnou stálicí v té směsi neuspořádaného příběhu a otázka kdy a jestli se vůbec vrátí, není na pořadu dne.

Spíše ženské čtenářky asi ocení to, jak Bellová dokázala vystihnout vztah Marty a Loly. Složitá dynamika vztahu matka—dcera je málokde vykreslena tak dobře a věrohodně jako tady. Nejde ani tak o běžné hádky nebo malé projevy lásky, ale spíše o to, že před sebou obě mají různé velká tajemství, která se jedna o druhé pravděpodobně nikdy nedozví. Rezonuje zde téma mlčení mezi rodiči a dětmi, jeden ze způsobů, jak k sobě uchovat cestu.

Jazyk knihy je rychlý a čtivý. Autorka jako by se snažila zachytit bleskový proces myšlenek obou svých hrdinek, při čemž užívá i slang a anglicismy, které se vyskytují hlavně v promluvách Loly. V případě Marty se pak nebojí zabrousit do světa sociálních sítí a jeho newspeaků.

Přes lehce zmatenou vyprávěcí strukturu knihy poslední stránky překvapí určitou dějovou uzavřeností. Pociťte, že vám asi něco ušlo nebo že jste přeskočili stránku, se ale zřejmě nezbavíte.

Anna Poskerová

Bianca Bellová: *Celý den se nic nestane*, Host, Brno 2013